

Sygn. akt. IV Ka 945/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 listopada 2013 roku

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy IV Wydział Karny Odwoławczy
w składzie:

Przewodniczący SSO Włodzimierz Hilla

Sędziowie SO Wiesław Juchacz

SR del. do SO Igor Zgoliński - sprawozdawca

Protokolant sekr. sądowy Dominika Marcinkowska

przy udziale Janusza Bogacza Prokuratora Prokuratury Okręgowej
w Bydgoszczy

po rozpoznaniu w dniu 21 listopada 2013 roku

sprawy **Z. S.**

oskarżonego z art. 178a§2 k.k. i art. 244 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Świeciu

z dnia 12 sierpnia 2013 roku sygn. akt VII K 673/13

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Świeciu do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt IV Ka 945/13

UZASADNIENIE

Z. S. został oskarżony o to, że:

w dniu 09 maja 2013 r. pomiędzy miejscowością I., a J. gmina S. K. kierował rowerem będąc w stanie nietrzeźwości (1,59 mg/l i 1,66 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu) na drodze publicznej, a ponadto nie zastosował się do orzeczonego przez Sąd Rejonowy w Tucholi, sygn. II K 688/12 zakazu kierowania rowerami,

tj. o czyn z art. 178a § 2 k.k. i art. 244 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Sąd Rejonowy w Świeciu, VII Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w Tucholi, wyrokiem z dnia 12 sierpnia 2013 r., sygn. VII K 673/13:

1. oskarżonego Z. S. uznał za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu w akcie oskarżenia, tj. przestępstwa z art. 178a § 2 k.k. i art. 244 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to w myśl art. 11 § 3 k.k. na podstawie art. 244 k.k. wymierzył mu karę 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności;

2. na podstawie art. 44 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu kierowania pojazdami rowerowymi przez okres 2 (dwóch) lat;

3. zwolnił oskarżonego od obowiązku zapłaty na rzecz Skarbu państwa Kosztów procesu.

Od powyższego wyroku apelację wniósł oskarżony Z. S., kwestionując orzeczony wymiar kary. Podnosząc powyższy zarzut oskarżony wniósł o uchylenie lub zmianę wydanego orzeczenia w tej części.

Sąd odwoławczy zważył, co następuje:

Apelacja oskarżonego Z. S. była zasadna o tyle, że implikowała konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu pierwszoinstancyjnym.

W myśl art. 433 § 1 i 2 k.p.k. Sąd odwoławczy rozpoznaje sprawę w granicach środka odwoławczego, a w zakresie szerszym o tyle, o ile ustawa to przewiduje. Sąd odwoławczy jest obowiązany rozważyć wszystkie wnioski i zarzuty wskazane w środku odwoławczym, chyba że ustawa stanowi inaczej. Z kolei zgodnie z art. 427 § 1 i 2 k.p.k. odwołujący się powinien wskazać zaskarżone rozstrzygnięcie lub ustalenie, a także podać, czego się domaga. Jeżeli środek odwoławczy pochodzi od oskarżyciela publicznego, obrońcy lub pełnomocnika, powinien ponadto zawierać wskazanie zarzutów stawianych rozstrzygnięciu oraz uzasadnienie. W sytuacji, gdy środek odwoławczy nie pochodzi od podmiotu kwalifikowanego (oskarżyciela publicznego, obrońcy lub pełnomocnika), sąd odwoławczy nie jest związany przedstawionymi w nim wprost zarzutami i z urzędu zobligowany jest do zbadania zaskarżonego rozstrzygnięcia w sposób całościowy, tj. pod kątem zaistnienia wszystkich przesłanek odwoławczych (tzw. kontrola totalna).

Sąd odwoławczy analizując niniejszą sprawę z urzędu dostrzegł, iż zaskarżone orzeczenie obarczone zostało w toku postępowania międzyinstancyjnego wadą w postaci obrazy przepisów prawa materialnego.

W tym miejscu trzeba podnieść, że przez obrazę prawa materialnego należy rozumieć obrazę nie tylko prawa karnego, ale również innych działów prawa materialnego, jak np. prawa cywilnego, administracyjnego, wykroczeń, a także prawa międzynarodowego wprowadzonego do polskiego systemu prawnego mocą umów i konwencji międzynarodowych oraz prawa obcego działającego z mocy tego rodzaju umów. Obraza prawa materialnego może polegać na błędnej wykładni zastosowanego przepisu, zastosowaniu nieodpowiedniego przepisu, a także na niezastosowaniu określonego przepisu

w sytuacji, gdy jego zastosowanie jest obowiązkowe. Obraza prawa materialnego może być przyczyną odwoławczą jedynie wtedy, gdy ma ona charakter samoistny. Orzecznictwo Sądu Najwyższego i doktryna słusznie bowiem podkreślają, że naruszenie prawa materialnego polega na jego wadliwym zastosowaniu (niezastosowaniu) w orzeczeniu, które oparte jest na trafnych i niekwestionowanych ustaleniach faktycznych. Nie można więc mówić o obrazie prawa materialnego w sytuacji, gdy wadliwość orzeczenia w tym zakresie jest wynikiem błędnych ustaleń faktycznych przyjętych za jego podstawę lub naruszenia przepisów procesowych (vide wyrok SN z dnia 23.07.1974 r., V KR 212/74, OSNKW 1974, z. 12, poz. 233, wyrok SN z dnia 21.06.1978 r., I KR 124/78, OSNPG 1979, z. 3, poz. 51; wyrok SN

z dnia 09.10. X 1980 r., Rw 342/80, OSNPG 1981, z. 8-9, poz. 103).

Jedną z postaci naruszenia prawa materialnego jest uchybienie w zakresie kwalifikacji prawnej czynu. Wskazać należy, że z reguły uchybienia co do kwalifikacji prawej czynu występują w związku ze stwierdzeniem sądu, iż przypisany oskarżonemu czyn wyczerpuje dyspozycję określonego przepisu części szczególnej Kodeksu karnego. Przedmiotowe zagadnienie sprowadza się więc do subsumpcji danego stanu faktycznego pod taki, a nie inny przepis prawa. W tej sytuacji „[...] naruszenie prawa materialnego zachodzi wtedy, gdy sąd do ustalonego przez siebie stanu faktycznego zastosował nieodpowiedni przepis prawa materialnego albo gdy zastosował właściwy przepis, lecz oparł się na błędnej jego wykładni, mówiąc zaś ogólniej, gdy sąd mylnie przyjął, że istnieje związek pomiędzy ustalonym przez siebie

stanem faktycznym a normą prawną albo gdy mylnie zaprzeczył istnieniu tego związku” (vide S. Paweła, Względne przyczyny odwoławcze, Warszawa 1970, s. 57).

W dalszej kolejności trzeba natomiast wskazać, że w dniu 09.11.2013 r. weszła w życie ustawa z dnia 27.09.2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r., poz. 1247). Dokonała m.in. kontrawencjonalizacji przestępstwa penalizowanego w art. 178a § 2 k.k. do kategorii wykroczeń - art. 87 § 1a k.w. Należy nadmienić, że ustawa weszła w życie już po wydaniu orzeczenia przez sąd a quo, zatem nie mogła podlegać uwzględnieniu w toku postępowania przed sądem pierwszej instancji. W świetle niekwestionowanych ustaleń faktycznych bezsporne pozostaje obecnie, że działanie oskarżonego Z. S. przypisane jemu w pkt 1 zaskarżonego wyroku zaocznego stanowi jeden czyn wyczerpujący jednocześnie znamiona zarówno przestępstwa z art. 244 k.k. (naruszenie zakazu sądowego) oraz znamiona wykroczenia z art. 87 § 1a kw (prowadzenie w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem podobnie działającego środka, na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub w strefie ruchu innego pojazdu niż mechaniczny). Przyjęcie kwalifikacji prawnej czynu z art. 87 § 1a k.w. w zb. z art. 244 k.k. stanowiłoby oczywistą obrazę art. 10 § 1 k.w. oraz art. 11 k.k., wszak żaden z przepisów Kodeksu karnego, jak też żaden przepis Kodeksu wykroczeń nie zezwala na przyjęcie kumulatywnej kwalifikacji prawnej czynu, który jednocześnie wyczerpuje znamiona przestępstwa i wykroczenia. W tym konkretnym wypadku mamy do czynienia z sytuacją, w której – w związku z powołaną ustawą nowelizującą - jeden czyn sprawcy wyczerpuje jednocześnie znamiona określone w przepisach zawartych w Kodeksie karnym i w Kodeksie wykroczeń. W konsekwencji czyn zarzucany Z. S. należy ocenić ponownie w postępowaniu pierwszoinstancyjnym. Samodzielna ocena i zmiana w tym zakresie zaskarżonego wyroku przez sąd odwoławczy była niemożliwa. Taka modyfikacja wyroku pozbawiłaby strony niniejszego postępowania jednej instancji sądowej. Zachowanie to jawi się zaś jako niedopuszczalne nie tylko z uwagi na stosowne normy kpk, lecz także przez wzgląd na gwarantowaną w art. 176 ust. 1 Konstytucji RP dwuinstancyjność postępowania sądowego. Ten przepis ustawy zasadniczej stanowi jeden z fundamentów gwarantujących m.in. prawo do rzetelnego procesu, określonego w szczególności w art. 6 EKPC. Uwzględniając powyższe sąd I instancji będzie obowiązany ponownie ocenić zaistniały stan faktyczny oraz prawny, z uwzględnieniem treści ustawy z dnia 27.09.2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r., poz. 1247), a następnie wydać odpowiednie rozstrzygnięcie procesowe.

Kierując się tym względami sąd odwoławczy uchylił wyrok zaoczny i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w Świeciu, VII Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w Tucholido ponownego rozpoznania.